

<https://doi.org/10.31652/3083-7871-2026-3.81>

Аліна Барановська

м. Вінниця, Україна

<https://orcid.org/0009-0006-9336-0911>

e-mail: alina210892@ukr.net

ТВЕНГ У ВОКАЛЬНІЙ ПРАКТИЦІ: ФІЗІОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ ТА ТИПОЛОГІЯ РІЗНОВИДІВ

Анотація. У статті розглядається феномен твенгу як специфічного вокального прийому, що широко використовується у сучасній вокальній практиці. Проаналізовано фізіологічні механізми утворення твенгу, зокрема особливості роботи голосового апарату та резонаторної системи. Запропоновано типологію різновидів даного механізму, відповідно до акустичних і функціональних характеристик. Визначено значення твенгу для підвищення ефективності вокальної техніки та збереження голосового здоров'я.

Ключові слова: твенг, вокальна техніка, голосовий апарат, резонанс, фонетика, спів.

Abstract. This article examines the phenomenon of twang as a specific vocal technique widely used in contemporary vocal practice. It analyses the physiological mechanisms underlying the production of twang, in particular the functioning of the vocal apparatus and the resonant system. A typology of twang varieties is proposed based on acoustic and functional characteristics. The significance of twang for improving the effectiveness of vocal technique and maintaining vocal health is identified.

Keywords: twang, vocal technique, vocal apparatus, resonance, phonetics, singing.

Сучасна вокальна педагогіка активно інтегрує нові підходи до формування голосу, серед яких особливе місце посідає твенг. Цей термін походить із англомовної вокальної традиції і позначає специфічну якість звуку, що характеризується яскравістю, пронизливістю та високою акустичною ефективністю.

Незважаючи на широку популярність у практиці естрадного та академічного співу, наукове осмислення зазначеної техніки потребує систематизації.

Метою статті є дослідження фізіологічних механізмів твенгу та розробка типології його різновидів.

У контексті дослідження фізіологічних та акустичних механізмів голосоутворення, зокрема феномену твенгу, важливе значення мають праці провідних зарубіжних учених, серед яких слід виокремити Й. Сундберга, І. Тітце, Дж. Естілл, М. Тален, Р. Колтона, С. МакКоя.

Основою формування цього вокального явища є звуження в ділянці надгортанника, це звуження створює так званий "епіларингеальний трубчастий резонатор", який підсилює високочастотні обертони. Даний механізм забезпечує підвищення енергії в діапазоні 2–4 кГц, що сприяє кращій чутності голосу навіть без значного збільшення гучності. Це явище часто називають "співацьким формантом". [4].

При використанні твенгу голосові складки працюють з оптимальним змиканням без надмірного напруження. Це дозволяє досягти ефективного звукоутворення при мінімальних фізичних витратах. Описаний механізм фонації не існує ізольовано від дихання: він функціонує у взаємодії з контрольованою субглотичною підтримкою, що забезпечує стабільність звукового потоку.

У сучасній вокальній практиці зазначене явище реалізується у кількох функціонально та акустично відмінних різновидах, що зумовлено особливостями резонансної організації та стилістичними завданнями виконання.

- *Чистий (нейтральний) твенг.* Характеризується помірним звуженням без вираженого емоційно-експресивного або стилістичного забарвлення. Виконує базову функцію у формуванні резонансно збалансованого звучання та використовується як основа для розвитку вокальної техніки.

- *Яскравий (інтенсивний) твенг.* Зумовлює виражений акустичний ефект, підсилення високочастотних обертонів, різкість і пронизливість звучання. Широко застосовується в естрадному вокалі з метою підсилення експресивності виконання. [5]

- *Назальний твенг.* Поєднує даний механізм з частковою активацією носового резонансу. Характеризується специфічним тембральним забарвленням, що використовується у стилях кантрі, мюзиклу та поп-музики. Вимагає точного контролю резонаторної координації для уникнення надмірної назалізації.

- *Металевий твенг.* Визначається високою концентрацією обертонів у верхньому частотному діапазоні, що створює так зване «металеве» звучання голосу. Є ефективним засобом досягнення звукової проекції у рок-вокалі та театральному співі без надмірного форсування.

- *М'який твенг.* Передбачає помірне використання механізму з акцентом на збереженні теплої, округлої тембрової якості. Застосовується у ліричних жанрах та сприяє поєднанню резонансної ефективності з естетично м'яким звучанням [6].

Описаний спосіб голосоутворення має низку переваг:

- зменшення навантаження на голосові складки;
- підвищення проекції звуку без форсування;
- розширення динамічного та тембрового діапазону;
- профілактика вокальних травм.

Зазначений механізм також відіграє важливу роль у вокальній педагогіці як універсальний інструмент для розвитку резонансного співу.

Твенг є складним багатокомпонентним явищем, що базується на специфічних фізіологічних і акустичних механізмах. Його ефективність обумовлена оптимізацією роботи голосового апарату та резонаторної системи. Запропонована типологія різновидів дозволяє систематизувати підходи до його використання у вокальній практиці. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на експериментальне вивчення акустичних параметрів зазначеної техніки та її впливу на голосове здоров'я.

Список використаних джерел:

1. Барановська А. А., Газінська О.В. Наукові дослідження сучасних технік вокалу // Українське мистецтво у світовому культурному просторі: історія, сучасність та перспективи розвитку: матеріали Міжнар. наук.-практ. онлайн конф., 18 берез. 2025 р. Вінниця : ВДПУ, 2025. С. 76–81.
2. Гончаренко М. Методика естрадного вокалу. Київ: Видавництво НАУ, 2015. С. 23–56.
3. Ророва А.В. Техніка тванг у сучасній виконавській практиці // Україна у світових глобалізаційних процесах: культура, економіка, суспільство: тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 25–26 берез. 2020 р. Київ: КНУКиМ, 2020. С. 223–225.
4. Sundberg J. The Science of the Singing Voice. DeKalb: Northern Illinois University Press, 1987. 236 p.
5. Titze I.R. Principles of Voice Production. Iowa City: National Center for Voice and Speech, 2000. 354 p.
6. Estill J. Estill Voice Training System: Level One & Two Course Book. Pittsburgh: Estill Voice International, 2005.
7. Colton R. H., Casper J. K., Leonard R. Understanding Voice Problems: A Physiological Perspective for Diagnosis and Treatment. Baltimore: Lippincott Williams & Wilkins, 2011. 432 p.
8. McCoy S. Your Voice: An Inside View. Princeton: Inside View Press, 2012. 232 p.
9. Fujimura O. Body-cover theory of the vocal folds // Vocal Fold Physiology. San Diego : College-Hill Press, 1988. P. 1–20

<https://doi.org/10.31652/3083-7871-2026-3.82>

Вікторія Боднар
м. Вінниця, Україна
Владислав Погорілко
м. Вінниця, Україна
Науковий керівник: Оксана Марущак

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ З ДИЗАЙН- ПРОЄКТУВАННЯ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ ЗАСОБАМИ ДЕКОРАТИВНО-УЖИТКОВОГО МИСТЕЦТВА

Анотація. У статті обґрунтовано організаційно-педагогічні умови формування професійної компетенції з дизайн-проектування у майбутніх учителів технологій засобами декоративно-ужиткового мистецтва. Розкрито зміст аксіологічного підходу, особливості синтезу традиційних художніх форм з морфологією сучасного дизайну та методiku поетапної реалізації проєктної діяльності. Визначено, що впровадження окреслених умов сприяє модернізації технологічної освіти та підготовці конкурентоспроможного педагога в умовах глобалізації.

Ключові слова: вчитель технологій, модернізація освіти, професійна компетенція, дизайн-проектування, декоративно-ужиткове мистецтво, організаційно-педагогічні умови.

Abstract. The article substantiates the organizational and pedagogical conditions for the formation of professional competence in design in future teachers of technology using decorative and applied arts. The content of the axiological approach, the features of the synthesis of traditional art forms with the morphology of modern design, and the methodology for the phased implementation of project activities are revealed. It is determined that the implementation of the outlined conditions contributes to the modernization of technological education and the training of a competitive teacher in the conditions of globalization.

Keywords: technology teacher, modernization of education, professional competence, design, decorative and applied arts, organizational and pedagogical conditions.

Процеси глобалізації та інтеграції України до європейського освітнього простору ставлять нові вимоги до підготовки фахівців у галузі технологічної освіти. Модернізація цієї сфери неможлива без переосмислення ролі національних художніх традицій, зокрема декоративно-ужиткового мистецтва (ДУМ), у структурі професійних компетенцій майбутніх учителів технологій.

Особливого значення набуває підготовка педагогів нового покоління – фахівців, здатних транслювати цінності українського декоративно-ужиткового мистецтва через призму актуальних методик дизайн-проектування (Марущак та ін., 2014, с. 339). Сучасний педагог, зокрема вчитель технологій, має виступати не лише транслятором знань про ремесло, а й креативним дизайнером (Марущак та ін., 2014, с. 341), здатним адаптувати етнокультурні коди до запитів сучасного суспільства.

Формування професійної компетенції з дизайн-проектування у майбутніх учителів технологій засобами декоративно-ужиткового мистецтва є

багаторівневою системою, успішне функціонування якої залежить від комплексу організаційно-педагогічних умов, які дозволяють поєднати академізм традиції з інноваційністю проєктного мислення.

На основі аналізу психолого-педагогічної літератури та узагальнення практичного досвіду, нами було виокремлено три основні організаційно-педагогічні умови, що забезпечують ефективність формування професійної компетенції з дизайн-проєктування майбутніх учителів технологій засобами декоративно-ужиткового мистецтва.

Перша умова – реалізація культурно-освітніх та аксіологічних можливостей ДУМ в освітньому процесі – базується на розумінні того, що декоративно-ужиткове мистецтво є не просто технологією обробки матеріалів, а потужним ціннісним (аксіологічним) ресурсом (Марущак & Зузяк, 2020). У європейському освітньому просторі особлива увага приділяється формуванню у здобувачів освіти *soft skills* та національної самосвідомості засобами мистецтва. ДУМ володіє унікальними можливостями для виховання естетичного смаку та ціннісного ставлення до культурної спадщини. Це дозволяє трансформувати освітній процес із суто репродуктивного відтворення технічних прийомів у простір особистісного самовираження та професійної ідентифікації майбутнього фахівця.

Для майбутнього вчителя технологій важливо не лише опанувати різноманітні техніки декоративно-ужиткового мистецтва, а й усвідомити семантику орнаменту, філософію матеріалу та колірну символіку. Це створює внутрішню мотивацію до творчості, де дизайн-проєкт стає не лише утилітарним об'єктом, а носієм культурних сенсів (Марущак та ін., 2014, с. 342). Завдяки аксіологічній спрямованості навчання здобувач вищої освіти починає сприймати проєктну діяльність як інструмент збереження етнокультурних кодів, що є особливо важливим для педагога в умовах глобалізації.

Реалізація цієї умови забезпечує когнітивно-аналітичну готовність здобувачів вищої освіти до професійної діяльності. Вона формує фундамент для розвитку проєктного мислення, де естетична цінність виробу невіддільна від його функціонального призначення, що є базовою вимогою до сучасної технологічної освіти.

Друга умова – синтез формоутворювальних елементів ДУМ і морфології об'єктів сучасного дизайну – є ключовою для модернізації змісту освіти і спрямована на подолання консерватизму в технологічній освіті (Марущак & Зузяк, 2020). Традиційне ДУМ часто сприймається як застигла форма і передбачає копіювання зразків минулого. Натомість сучасний підхід вимагає навчання дизайн-проєктування на основі синтезу, що дозволяє здобувачам вищої освіти опанувати морфологічний аналіз об'єктів. Такий синтез забезпечує перехід від репродуктивного відтворення до креативної трансформації, де етнокультурний компонент стає не об'єктом копіювання, а джерелом інноваційних ідей.